

Huddinge

Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans medicinska

År 2019

Datum och ansvarig för innehållet

2020-02-20

Barbro Lönnkvist, verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats

Innehåll

Huddinge

.....	1
PATIENTSÄKERHETSBERÄTTELSE FÖR ELEVHÄLSANS MEDICINSKA.....	1
Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet.....	3
Ansvar för patientsäkerhetsarbetet.....	3
Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året...	4
Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet.....	4
Rutiner för att identifiera risker i verksamheten.....	5
Rutiner för avvikelser och händelseanalys.....	5
Informationssäkerhet.....	8
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	8
Hälsa- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter.....	9
Sammanställning och analys.....	9
Samverkan med patienter och närstående.....	9
Resultat.....	10
Övergripande mål och strategier för kommande år.....	12

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Elevhälsans medicinska insatser (EMI) ska bedriva en god och säker vård där risker och händelser tidigt identifieras och förebyggs. Inom verksamheten ska det finnas den personalbemanning och kompetens som krävs för att uppnå god och säker vård.

För detta ska det finnas säkra rutiner och lokala riktlinjer.

Vårdgivaren i Huddinge kommun har tagit fram ett ledningssystem för elevhälsans medicinska insatser för systematiskt kvalitetsarbete, enligt Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i hälso- och sjukvård, SOSFS 2011:9

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659,3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

Grundskolenämnden och Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden är vårdgivare för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsans medicinska insatser och är ytterst ansvariga. Verksamhetschef enligt HSL § 29 är utsedd av vårdgivaren.

Verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insatser (EMI) är anställd i Central elevhälsa och ansvarar för att leda, planera, utveckla samt följa upp verksamheten och att bevaka att god vård bedrivs. Exempel på detta kan vara att medarbetarna har rätt kompetens, får fortbildning och möjlighet att bedriva en god vård med hög kvalitet. Lokaler och utrustning för arbetet skall vara anpassade för verksamhetens behov. Rutiner och egenkontroll skall upprättas och följas. Avvikelse och risker skall analyseras och följas upp.

All legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar. Det innebär att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet, och medarbetaren ska medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar också för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras.

Rektor har ansvar för skolans inre organisation och skall leda och samordna elevhälsans insatser på skolan. Rektor har också personalansvar för skolsköterskan. För att kravet på god vård och patientsäkerhet skall kunna uppfyllas ska rektor samverka med verksamhetschef för de medicinska insatserna kring personalresurser, lokal och utrustning, förbandsmaterial samt läkemedel. Rektor har ansvar för vikarietillsättning och har även arbetsmiljöansvaret för respektive skolsköterska.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Medarbetaren ska omgående identifiera och rapportera risker och negativa händelser enligt fastställd rutin till verksamhetschefen och rektor.

Inrapporterade negativa händelser och risker följs upp kontinuerligt på professionsmöten, i syfte att lära av misstag, för att öka patientsäkerheten. Skolsköterskan skriver en årlig kvalitetsrapport enligt fastställd mall. Kvalitetsrapporten följer upp att vaccinationer och hälsobesök har erbjudits enligt fastställt program, liksom negativa händelser och risker i verksamheten. Även EMI:s övriga verksamhet beskrivs i kvalitetsrapporten. Rapporten skickas till verksamhetschef för EMI och rektor. Verksamhetschefen för EMI sammanställer och skriver tillsammans med ledningsansvarig skolläkare en årlig kvalitetsberättelse utifrån skolsköterskornas kvalitetsrapporter. Verksamhetens rutiner för god och säker vård uppdateras kontinuerligt.

Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1-2

Under kalenderåret har följande patientsäkerhetsarbete bedrivits och följande åtgärder vidtagits för att öka patientsäkerheten.

EMI:s personal medverkar i kvalitetsarbetet genom att fortlöpande delta i arbetet med att utveckla och säkra kvaliteten.

Skolsköterskor och skolläkare träffas för professionsmöten en heldag varje månad utifrån stående punkter på dagordningen. Där diskuteras bland annat arbetsmetoder, rutiner, lagar och föreskrifter som styr verksamheten, men även nyheter för verksamheten.

Skolsköterskor rapporterar kontinuerligt in negativa händelser och tillbud samt risker i verksamheten. Dessa har diskuterats fortlöpande på EMI:s professionsmöten som en lärande och förebyggande åtgärd.

Fortbildningsinsatser under året har genomförts enligt plan

- Under året har barn- och ungdomspsykiatri varit ett fokusområde med föreläsningar av läkare från BUP Stockholm. Detta kommer att fortsätta även under 2020. Även psykologer och skolsköterskor från friskolor har deltagit på dessa föreläsningar.
- Vaccinationsfrågor och rutiner har diskuterats fortlöpande under året. Samt en vaccinationsföreläsning av Smittskydd Stockholm.
- Månadens fall av skolläkare med ledningsansvar - Tillväxtkurvor, Brännskada, Diabetes och Ögonkontroller
- Alkohol och tobak föreläsning av skolläkare
- Information från Mini-Maria
- Gruppdiskussioner om EMI:s roll i skolornas närvaroarbete
- Föreläsning och gruppdiskussion om övervikt och fetma
- En skolsköterska berättade om sitt arbete med en frisk skolstart
- Kostenheten har informerat
- Information från Barnhälsovården om Elvisprojektet
- Information om projektet "Dansa utan krav" SLL, kompetenscentrum för kultur och hälsa.
- Information om Juridiska frågor av utredare BUF/jurist

-
- Grupparbete om Årshjul och skolsköterskans uppdrag
 - Utbildning i S-HLR, en halvdag i Huddinge sjukhus, HLR-rådet

Vid vaccination samarbetar minst två skolsköterskor för att öka patientsäkerheten.

Lokala rutiner uppdateras fortlöpande inom det medicinska området. Vid varje läsårsstart uppdaterar skolläkare med ledningsansvar läkemedelslistan och ordination enligt generella direktiv till varje skolsköterska. Även handlingsplan för allergisk reaktion och chock uppdateras och repeteras inför varje läsår.

Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

All personal inom EMI ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra negativa händelser eller tillbud i verksamheten och för elever.

Skolsköterskorna ska även i den årliga kvalitetsrapporten skriva om de har noterat några risker i verksamheten som kan äventyra patientsäkerheten.

Rutiner för avvikelser och händelseanalys

SFS 2010:659, 3 kap. 3§

Verksamhetschefen ansvarar för att genomföra händelseanalys. Detta sker genom att verksamhetschefen analyserar och utreder inkomna avvikelser och återför resultatet till verksamheten.

Skolsköterskor och skolläkare rapporterar till verksamhetschef och rektor händelser som har eller hade kunnat medföra skada för elev i samband med vård och behandling.

Verksamhetschefen ansvarar för analys och bedömning tillsammans med skolläkare med ledningsansvar. Rektor som ansvarar för elevens skolgång ska också få rapport om händelsen.

Totalt har det inkommit enskilda 20 avvikelserrapporter under 2019. Dessutom har en grundskola rapporterat totalt 198 hälsobesök och som inte kunnat genomföras under läsår 18/19 på grund av låg personalbemanning, sjukskrivning och vakant skolskötersketjänst. 81 elever i åk 4 kontrollerades endast tillväxt och rygg på samma skola. På den aktuella skolan har under höstterminen 2019 utökad skolskötersketjänsten och anställt 2 nya skolsköterskor på heltid samt gjort upp en plan för att hinna ikapp tidigare missade hälsobesök. En annan skola har rapporterat att 61 elever fått ett enklare hälsobesök i åk 4 på grund av hög arbetsbelastning med högt elevantal. Skolan har i maj 2019 utökad skolskötersketjänsten med ytterligare en skolsköterska.

Rapporterade händelser har utretts, analyserats och återkopplats till verksamheten. I förekommande fall har vårdnadshavare kontaktats.

Ingen händelse har bedömts som allvarlig eller föranlett anmälan enligt Lex Maria. Åtgärder för att förebygga upprepning har vidtagits.

Nedan följer en tabell över inrapporterade avvikelser.

Antal inrapporterade avvikelser 2019

ART	ANTAL	HÄNDELSE	ÅTGÄRD
LÄKEMEDELSHANTERING			
Utebliven vaccination	3	SSK missade att ge vaccin på utsatt tid tidigare skolor	Fått vaccin senarelagd
Utgånget vaccin	1	SSK vaccinerat med utgånget vaccin	Erbjuder ny vaccinering
Förväxling	1	SSK vaccinerat med vaccin med svagare antigenhalt	Ny ordination av skolläkare
Extra dos vaccin	1	Elev fått en dos extra vaccin pga dokumentationsmiss	Kontakt vårdnadshavare
TEKNIK – inga avvikelser			
Elev med två olika personnummer i Procapita	1	Två personnummer uppdagades i samband med remiss till vårdcentral	Åtgärdas av skatteverket
ADMINISTRATIVA RUTINER I SAMBAND MED VÅRD OCH BEHANDLING			
Remisshantering	1	Uteblivet remissvar från BUP	Info BUP som skickar remissvar
Förväxling dokument	1	Fel elevs dokument skickades hem till annan	Kontakt med berörda vh och jurist
JOURNALHANTERING			
Saknad journal	1	Ej erhållit skickad BVC journal från Landstingsarkivet	BVC journalen var adresserad till rektor
Felaktiga dokument i inkommen journal	2	Felaktiga dokument i 2 olika journaler	Gallra bort felaktiga dokument
Avvikelse från annan kommun	1	Saknas namn och tel. nr. På rekvisitionsblankett	Åtgärdas av SSK

DIAGNOSTIK, VÅRD OCH BEHANDLING			
Missade HB på föregående skola	3	Tidigare skolor har missat hälsobesök	Erbjuds hälsobesök
Missad syn och hörselkontroll	1	Elev som aldrig blivit syn eller hörselkollad	Erbjuder kontroll
Missade hälsobesök	198	Missade hälsobesök pga personalsituationen	Anställt 2 nya skolsköterskor på heltid
Enklare hälsokontroll	81	Endast tillväxt- och ryggkontroll. Ej hälsosamtal.	Se ovan.
Enklare hälsokontroll	61	SSK hann inte med ordentligt hälsosamtal i åk 4 pga arbetsbelastning	En till skolsköterska anställs
SAMVERKAN			
Ej erhållit rekviderad journal från annan kommun	1	Ej fått journal trots upprepade kontakter	Kontakt med VC i avlämnande kommun
Anmälan om skolplacering till RCN brister	1	Ej fungerande rutiner på en del skolor	Förbättrade rutiner
Bemötande av medföljande personal	1	SSK och kurator åkte med elev till psykakuten och blev inte väl bemött	Avvikelse till vården Fått svar

Förklaring till förkortningar ovan: SSK (Skolsköterska), EHT (Elevhälsoteam i skola), jnl. (journal), HB (Hälsobesök), RCN (Resurscentrum för nyinvandrade)VC (verksamhetschef EMI)

Skolsköterskorna ska även i kvalitetsrapporterna skriva om de har noterat några risker i verksamheten som kan äventyra patientsäkerheten, 14 skolsköterskor uppger att de har noterat risker.

Risker som har tagits upp är

- Nya elever som saknar fullständigt personnummer läses inte automatiskt in i journalsystemet. Risken är att skolsköterskan inte blir informerad om att nya elever börjat i skolan. Samt risk att missa kontroller eller vaccinationer.
- Överföring av dokumentation från barnhälsovården till skolhälsovården
- Hög arbetsbelastning på grund av högt elevantal som leder till stress och att patientsäkerheten äventyras
- Lyhörd dörr in till skolsköterskemottagningen, sekretessen äventyras.

-
- Elever i kommungemensamma grupper finns inte i PMO i den aktuella skolan, vilket innebär en risk att uppföljning missas. Eleven tillhör en annan rektor.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

Personalen inom elevhälsans medicinska insatser i Huddinge Kommun dokumenterar i datorjournal, PMO från företaget CGM som även sköter driften av systemet. Inloggning sker via ett personligt SaaS-kort.

Verksamhetschefen har granskat journalföring i samband med inkomna avvikelser och i förekommande fall återkopplat till anmälaren.

Verksamhetschefen utför journalgranskning under verksamhetsbesök med egenkontroll.

En kompetensutveckling i dokumentation planeras 2020.

Loggkontroll utförs en gång per termin.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §

Intern samverkan inom kommunen

- Samverkan med elev och vårdnadshavare
- Samverkan med elevhälsoteam på skolorna
- Samverkan med kanslipersonal på skolorna för att få information om nya elever eller elever som flyttar/byter till annan skola
- Samverkan med EMI i andra skolor i samband med att en elev byter skola
- Samverkan mellan skolsköterskor vid vaccinationer samt med klasslärare för att vaccinationsverksamheten ska ske på ett säkert sätt och skapa en trygg miljö för eleverna
- Samverkan med olika personalkategorier inom Skolstöd
- Samverkan mellan EMI ledning och Grund-/Gymnasieavdelningen

- Samverkan mellan verksamhetschef EMI och rektor/skolledare

Extern samverkan med andra vårdgivare eller instanser

- Barnhälsovården, BHV i samband med att eleven börjar i förskoleklass
- Ungdomsmottagningen
- Barnläkarmottagningar
- Barn- och ungdomspsykiatri
- Samverkan med landstinget, regelbundna möten kring samarbetsfrågor.

-
- Samverkan med verksamhetschefer på vårdcentralerna inom Huddinge kommun
 - BUS-samverkan. Överenskommelse mellan kommun och landsting
 - Logopedmottagning
 - Bemanningföretag för extra personal, skolsköterskor eller skolläkare

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §

Vi följer kommunens rutiner för klagomål och synpunkter som innebär att anmälan om klagomål kan göras via kommunens e-tjänst. Vårdnadshavare kan också vända sig till respektive skolsköterska, skolläkare eller verksamhetschef, alternativt rektor som ansvarar för att ta emot klagomålet. Ytterst ansvarig för klagomål i skolans medicinska insatser vilar på verksamhetschefen som vidtar åtgärder i verksamheten för att minimera risken för upprepning.

Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

Vi har under året haft ett klagomål/synpunkt via kommunens klagomålshanterare. Klagomålet handlar om en intern rutin mellan RCN och skolor, detta har utretts och åtgärdats. Övriga synpunkter som inkommit har framförts direkt till personal lokalt i verksamheten. Synpunkterna har sedan rapporterats till verksamhetschefen och har hanterats internt.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

Skolsköterskor och skolläkare ska alltid sträva efter ett gott samarbete med elev och vårdnadshavare för bästa möjliga resultat. Elev bör alltid informeras i det som rör hen och informationen ska vara anpassad efter ålder och mognad. Vårdnadshavare kontaktas vid behov. Utifrån elevens ålder och mognad involveras alltid eleven. Eleven ska ha ett medinflytande som med tiden eller under vissa omständigheter övergår till ett självbestämmande. Tolk används vid behov.

Exempel på samverkan med elev och dess vårdnadshavare:

- Information och medgivande inför genomförande av vaccinering
- Information inför hälsobesök och hälsosamtal

-
- Elevenkät efter hälsobesök i årskurs 8 och årskurs 1 på gymnasiet.
 - Kontakt vid behov efter hälsosamtal
 - Information inför läkarbesök
 - Kontakt med vårdnadshavare vid akut händelse eller skada

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Strukturmått

- EMI:s organisation är komplex eftersom det finns två personer som är ansvariga för verksamheten. Rektor är skolsköterskans närmaste chef och ansvarar för att det finns tillräckligt med personella resurser, ändamålsenlig lokal och utrustning samt läkemedel. Verksamhetschef för EMI ansvarar för hälso- och sjukvården inom EMI, det vill säga kvaliteten och patientsäkerheten.
 - Elevantalet som varje skolsköterska är ansvarig för skiljer sig i kommunen och är särskilt högt på två grundskolor och ett gymnasium. Detta har tagits upp i samtal med respektive rektor och åtgärdats på två grundskolor samt förstärkning under hösten med extra skolsköterska på ett gymnasium.
 - Elevantal per skolläkare är 5641 elever. Skolläkarna eftersträvar att kunna närvara mer i skolans förebyggande elevhälsoarbete.
 - Det har varit långa sjukskrivningar av skolsköterskor på 2 grundskolor, varav en vikarie har blivit anställd på en skola. I en skola har inte vikarie tillsatts under vårterminen och i samma skola har en skolskötersketjänst varit vakant under flera månader. Till hösten 2019 anställdes 2 skolsköterskor på denna skola.
 - Omsättningen bland skolsköterskor har varit fortsatt stor. Totalt har 16 skolsköterskor nyanställts varav 5 som vikarier.
 - I samband med vakanser eller långtidssjukskrivning så har vikarier anställts men på några av grundskolorna har det saknats skolsköterska under delar av året.
 - Alla tre skolläkare samt alla skolsköterskor utom två har rätt kompetens. Två av skolsköterskorna som saknar specialistkompetens går specialistutbildning på distans.
 - Alla skolsköterskor och skolläkare deltar i arbetet med att säkra rutiner och arbetsmetoder.
 - Samtliga följer och arbetar efter rutiner som finns i metodhandboken på intranätet.
 - På de månatliga EMI-konferenserna har kompetensutbildning erbjudits.
 - Skolsköterskorna och skolläkarna samarbetar för att utveckla och säkerställa rutiner.
 - Rutiner för risk- och avvikelshantering finns.
-

-
- Ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete finns.
 - Alla vårdkontakter registreras i datorjournal.
 - En uppföljning av egenkontrollen har pågått kontinuerligt under 2019 där brister påtalats och åtgärdats.

Processmått

- Hälsobesök har erbjudits enligt Skollagen och Socialstyrelsen och Skolverkets "Vägledning för elevhälsa".
- Digitala hälsoenkäter används i alla grund- och gymnasieskolor. Enkäterna har utarbetats tillsammans med Centrum för Epidemiologi och Samhällsmedicin (CES), SLL och nio andra kommuner i länet.
- Vaccinationer har erbjudits enligt nationellt vaccinationsprogram.
- Hälsoenkäter bildstödet Widgit används på särskolan.
- Skolsköterskorna har öppen mottagningsverksamhet på alla skolor.
- Skolläkarna har regelbundet mottagning på sina respektive skolor.
- Samtalsmetoden motiverande samtal (MI) används av skolsköterskorna på de flesta skolor.
- Skolsköterskorna medverkar i elevhälsoteamen för elever med behov av särskilt stöd. Skolläkarnas medverkar en till två gånger per termin.

Resultatmått

- Hälsobesök har genomförts enligt Skollagen och Socialstyrelsen och Skolverkets "Vägledning för elevhälsa" och i stort sett har alla tackat ja och fått sina hälsobesök inom grundskolan, förutom på en skola.
- På gymnasieskolorna är det däremot inte lika många elever som har tackat ja till erbjudandet om hälsobesök, det har dock skett en ökning sedan 2018.
- Viss hälsodata återförs i skolsköterskornas kvalitetsrapporter.
- Vaccinationstäckningen i kommunen är god.
- Mässling/Påssjuka/Röda hund vaccin i åk 2 är 97 % av eleverna
- HPV-vaccin i åk 5 flickor är 89 %.
- Difteri/Stelkramp/Kikhostevaccin åk 8 är 97 %
- De flesta nyanlända har individuella vaccinationsuppföljningar.
- 20 avvikelserapporter har inkommit, ingen har bedömts som allvarlig.
- En grundskola rapporterat totalt 198 hälsobesök som inte kunnat genomföras under läsåret 18/19 på grund av låg personalbemanning, sjukskrivning och vakant skolskötersketjänst samt att 81 elever i åk 4 endast kontrollerades tillväxt och rygg. I en annan grundskola fick 61 elever i åk 4 ett enklare hälsobesök på grund av hög arbetsbelastning.
- Tillsyn och kalibrering av medicinsk teknisk utrustning har genomförts.
- Ändamålsenlig utrustning finns på samtliga skolor.
- EMI har ett aktivt samarbete med övrig elevhälsopersonal och pedagoger på skolorna samt många aktörer utanför skolorna, till exempel barnmottagning, ungdomsmottagning, BUP och socialtjänst.

-
- Att elever som är placerade i särskild undervisningsgrupp på annan enhet än hemskolan, kan vara en patientsäkerhetsrisk utifrån att digital uppföljning i PMO inte är möjlig.

Övergripande mål och strategier för kommande år

- Arbeta för att säkerställa att alla elever erbjuds insatser från Elevhälsans medicinska insatser (EMI) enligt program
- Fortsatt bevakning av medicinska rutiner kring nyanlända.
- Fortsatt genomgång av EMI:s processer och rutiner genom gruppdiskussioner.
- Implementera HPV-vaccination för pojkar i åk 5
- En kompetensdag om dokumentation är inplanerad våren 2020.
- Kontinuerligt under året kompetensutveckla EMI gruppen i olika medicinska sjukdomar.
- Fortsatt focus på psykisk hälsa/ohälsa med kompetensutveckling.
- Uppdatera ledningssystem för elevhälsans medicinska Insatser.
- Verksamhetschefen EMI och Chefpsykolog avser att uppdatera organisationen kring det medicinska ledningsansvaret inom Central elevhälsan.

Bilaga till Patientsäkerhetsberättelsen 2019:

Kvalitetsberättelse för elevhälsans medicinska insatser läsår 2018-2019